

Ur *Socialist Worker* (USA) 9 maj 2011

<<http://www.socialistworker.org/2011/05/09/syria-repression-worsens>>

Syrien mellan förtryck och revolution

Yusef Khalil och Lee Sustar analyserar den senaste fasen av uppsvinget i Syrien.

Armé-vägspärrar, stridsvagnar, skarp ammunition och massarresteringar lyckades inte få stopp på spridningen av Syriens folkliga revolt till fler städer efter fredagsbönen den 6 maj, vilket belyser den växande sociala basen för upproret mot Bashar al-Assads regim.

Men militärens blodiga attacker som följde på 6 maj-demonstrationerna – det mest brutala förtrycket hittills – kommer att sätta ökad press på oppositionen som utgör en löst knuten serie av lokala uppror.

Efter fredagsbönen ägde det rum protester i nästan varje region i landet, inte bara i kuststäder som Baniyas och Latkaia och den centrala staden Homs, som redan hade upplevt demonstrationer, utan även i städer i norr såsom Raqqa, Hama och Qamishli. Den syriska armén och säkerhetsstyrkorna svarade med brutal kraft – som de har gjort flera gånger under det sju veckor gamla upproret – och uppges ha dödat 65 personer, däribland en 12-årig pojke . Det totala antalet som dödades under upproret uppskattas till 600 personer.

Stridsvagnar rullade in i Homs under fredagens protester, och följande dag sattes uppskattningsvis 30 stridsvagnar in i Baniyas, där en aktivist sade att minst sex människor dödades och 250 greps under tillslaget.

Operationen fortsatte in på söndagen 8 maj, och var särskilt omfattande i Homs, berättade Mahmoud Merhi, chef för den arabiska organisationen för mänskliga rättigheter, för Bloomberg. ”Situationen är spänd”, sa Merhi. ”Kommunikationer och el har stängts av och tanks håller på att omringa staden. Det har inte varit möjligt att fastställa hur många personer personer som fångslats.”

De hårda åtgärderna var regeringens svar på vad aktivister kallat ”Veckan för att bryta belägringen”, som kulminerade i en Fredag av trots efter muslimska böner. Demonstranterna uppmanades att samlas och marschera till de belägrade städerna bärande olivkvistar och humanitära förnödenheter, och att delta i sittdemonstrationer på stadens torg.

Men trycket från repressalierna innebar att medan fredagsaktionerna var omfattande, så kunde inte protesterna nå samma omfattning som under tidigare veckor.

Inför de omedgörliga protesterna, höjer Assad-regimen insatserna. Tidigt på morgonen den 25 april skickades den syriska armén in i den sydliga staden Daraa, epicentrum för den folkliga revolten. Tusentals soldater – åtföljda av stridsvagnar och med order att skjuta för att döda – mobiliserades mot en försvarslös befolkning. Hundratals krypskyttar tog upp positioner på hustaken.

Attacken på Daraa var avsedd att utgöra ett exempel för alla andra städer som vågade trotsa regimen. En liknande uppvisning av preventiv styrka ägde rum i Baniyas och i Rastan, en stad nära Homs.

Den nuvarande vågen av förtryck påminner om den syriska arméns attack mot staden Hama 1982, när den syriska armén – på order från dåvarande president Hafez al-Assad, Bashar far – förstörde hela kvarter och dödade minst 10 000 personer, med uppskattningar av antalet döda så höga som 40 000. Regimen försökte rättfärdiga slakten genom att påstå att det var

nödvändigt att krossa ett islamistiskt uppror.

Under de följande tre decennierna vägde hotet om ytterligare en massaker i Hama-stil tungt på varje efterföljande utmaning av Assad och hans Baathparti.

Förevändningen för repressionen 1982 var ett väpnat uppror av det muslimska brödrskapet. Idag hoppas regimen att åter spela upp detta scenario, och göra gällande att det räddar Daraa från väpnade extremister.

Men trots regimen påståenden är folket i Daraa inte skyldigt till att organisera en väpnad konfrontation med staten. Deras verkliga brott är att de utlöste massprotesterna i början av mars, när de gick ut på gatorna efter att polisen hade arresterat och torterade tonåringar och pojkar för att ha skrivit regimkritisk graffiti baserade på slagord från de tunisiska och egyptiska revolutionerna. Och de har inte varit tysta sedan dess.

De som protesterade i Daraa vädjade inledningsvis om reformer i mindre skala och mer frihet, men regimen svarade med repression, inklusive beordrade sina styrkor att öppna eld med skarp ammunition. Allt eftersom proteströrelsen spreds sig till städer över hela Syrien har förtrycket och antalet dödade ökat och kraven på regimen fall tilltagit.

Assad hoppas att ett avgörande slag mot Daraa – och nu Homs och Baniyas – slutgiltigt ska krossa det syriska folkets vilja, utan hänsyn till de mänskliga kostnaderna.

I Daraa stängdes telefonlinjer, mobiltelefonäckning, vatten och el av. Trots regimen försök att genomföra sin attack under täckmantel av en mediablackout, sipprade nyheter ut från den belägrade staden. Under flera dagar rapporterade invånare urskillningslös eldgivning och husundersökningar. Hundratals människor samlades ihop och greps under godtyckliga former. Advokater och politiska aktivister jagades speciellt. Män i åldrarna 18 till 40 kvarhölls. Stridsvagnar öppnade eld mot hus och besköt stadsdelar. Döda och döende låg på gatorna, och varje försök att hämta kropparna eller hjälpa skadade möttes med mer skottlossning.

Detta fick hundratals medlemmar av det styrande Baathpartiet i Daraa att avgå i protest. Två parlamentsledamöter och andra tjänstemän hade redan avgått tidigare. Rapporter har också dykt upp om sprickor i vissa arméförband, där soldater har vägrat att lyda order att skjuta på civila. Omfattningen av denna olydnad är ännu inte fastställd, men det skulle kunna bli till en betydelsefull utveckling.

I en uppvisning av trots har demonstranter i städer över hela Syrien fortsatt att gå ut på gatorna. De flesta av dem möttes med omedelbar repression av säkerhetsstyrkorna, och har även varit utsatta för militär belägring.

Dessutom har det ägt rum en markant upptrappning av godtyckliga arresteringar av intellektuella, författare, advokater och aktivister. Orter som inte hade deltagit i protesterna skonades inte. Regimen verkar använda slumpmässiga gripanden för att ytterligare terrorisera befolkningen. Fångar har rapporterat att de utsatts för brutala övergrepp och tortyr av säkerhetsstyrkorna.

Men förtrycket möts med kraftfull beslutsamhet av oppositionen. Det faktum att Syriens tätorter är utspridda och rörelsen inte är baserad på en enda ort har begränsat framgången för regimen gamla metoder att fokusera på ett område och arresterera ledarskapet.

Den syriska regimen fortsätter att hävda att oroligheterna är en konspiration av ”förrädare” och sunni-islamistiska grupper. Regeringen hävdar att oppositionsrörelsen är manipulerad - om inte direkt kontrollerad – av krafter utifrån.

Det verkar som om västmakterna försökte bli involverade genom att ta upp frågan i FN: s

säkerhetsråd i förra veckan. Men de kunde inte ens komma överens om ett pressmeddelande. När FN:s råd för mänskliga rättigheter senare sammanträdde, togs faktiskt ett beslut om att sända en delegation till Syrien för att undersöka brott mot de mänskliga rättigheterna. De amerikanska och europeiska makterna förväntas skärpa sanktionerna.

Varför tvekar FN om att sätta pressa Syrien, i motsats till dess stöd för Nato-interventionen i Libyen? Svaret är att både USA och Israel helst skulle föredra att se Assad-regimen kvar vid makten snarare än en folklig och demokratisk regering som skulle kunna ersätta den om upproret segrar. Medan den aktuella syriska regeringen tekniskt sett befinner sig i krig med Israel och stödjer Hizbollah i Libanon är Syrien noga med att inte konfrontera Israel direkt.

”Jag föredrar Assads politiska extremism framför religiös extremism,” sa Ayoub Kara, en medlem av det israeliska parlamentet från premiärminister Benjamin Netanyahus Likudparti, till *Christian Science Monitor*. ”Vi vill inte ha religiös extremism vid gränsen”, tillade Kara, som är medlem av den religiösa drusiska minoriteten som även finns i Syrien.

För sin del har USA nästan inte gjort någonting alls mot Assads kontrarevolution. Redan när regimen inledde sin attack i slutet av mars hyllade Hillary Clinton regimens starke man som en ”reformator”.

Visst har USA försökt att odla en pro-amerikansk opposition genom att sprida pengar omkring sig. Joshua Landis, en liberal amerikansk akademisk expert på Syrien, sade i en intervju med Salon.com:

”[V]i känner en liten del av oppositionen mycket bra eftersom det finns ett antal aktivister som har fått stöd av pro-demokratiska pengar från USA i fem år nu. De har arbetat på, och utvecklat av webbplatser och kunskaper om demokratisk omvandling. De är mycket liberala, mycket proamerikanska – allt som Amerika gillar.

Men vi vet inte hur stor eller betydelsefull denna grupp av liberaler är. Det civila samhället i Syrien har varit så strängt kringskuret. Inte så mycket som det hade varit i Irak, men det är inte långt från den nivån. Så vi vet inte hur starka de olika parterna skulle bli om vi lyfter på locket.”

Vissa i oppositionen har krävt att det internationella samfundet ska upphöra med att erkänna den syriska regimen som representant för det syriska folket. Enligt deras uppfattning är detta ett sätt att isolera regimen och exponera dess brutalitet inför världen. Det finns andra som efterfrågar offentliga stöduttalanden för att sätta press på regimen för att upphöra med sitt våld. Men viktigast av allt, alla delar av oppositionen i Syrien har genomgående avvisat all direkt utländsk inblandning i Syrien.

Enligt *Al Jazeera*s Rula Amin, Vill de att det sätts press på regeringen för att upphöra med förtrycket, att avsluta belägringen av Daraa ... men folk säger att de är i ett bättre läge utan något intervention, de är mycket kritiska till USA.”

Men genom att fortsätta sina våldsamma angrepp och tydliga kränkningar av mänskliga rättigheter, ger Assad-regimen en enorm öppning åt västliga imperialistiska krafter att försöka utnyttja situationen.

USA har infört sanktioner mot tre syriska ledare, men inte Bashar al-Assad. De nya sanktionerna kommer i vart fall ha liten betydelse, eftersom existerande sådana förbjuder nästan alla ekonomiska kontakter mellan de båda länderna. Tyskland, Frankrike och Storbritannien arbetar på att få Europeiska unionen att genomdriva även riktade sanktioner, vilket kan inbegripa frysning av tillgångar och reseförbud.

I huvudsak försöker USA och Israel gå en balansgång. De vill försvaga Syriens regionala roll, men de vill inte att Bashar al-Assads regim skall kollapsa.

Den syriska regimen har garanterat en de facto-fred med Israel längs Golanhöjderna sedan 1973. Även om den formellt är motståndare till USA:s intressen i regionen har Syrien varit mottagligt för amerikanska påtryckningar (genom Saudiarabiens finansiellt stöd) och är en hörnsten i maktstrukturen i Mellanöstern. Under 1991 stödde regimen den amerikanska invasionen av Irak och belönades med grönt ljus för sin egen fortsatta ockupation av Libanon, som förblev under syriskt förmyndarskap tills massiva protester drev bort dem 2005.

USA föredrar ett förutsägbart stabil diktatur – även om det är ett tillfälligt hinder för USA:s hegemoni. Det fruktar en framgångsrik syrisk revolution som den inte har någon kontroll över. En sådan revolution skulle ge ny energi åt de pågående arabiska revolutionerna och på allvar utmana USA:s skyddslingregimer i området.

Detta är anledningen till att USA visat upp en relativt mild reaktion på händelserna i Syrien. USA har en historia av sätta hård press på andra länder att anta resolutioner i FN:s säkerhetsråd om det vill. Men det verkliga syftet bakom FN:s säkerhetsråd möte om Syrien verkar vara en politisk uppvisning för att köpa tid.

Anhängare av den syriska revolutionen kan inte stödja någon utländsk inblandning. Även när det är förpackat i ”humanitärt” språk, dikteras de åtgärder som internationella makter vidtar av deras egna intressen och regionala mål. Vi har gång på gång sett att flygangrepp och militära operationer aldrig haft befolkningens välbefinnande, eller rörelsernas ”demokratiska krav, i centrum.

En utländsk intervention kommer att ge regimen ökad legitimitet. Dessutom kommer varje oppositionell kraft som uppfattas som allierad till USA att automatiskt förlora den trovärdighet det har hos det syriska folket. Faktum är att när det amerikanska utrikesdepartementet hade ett hemligt program för att finansiera syriska oppositionsgrupper – och spenderade ca 6 miljoner dollar sedan 2006 – accepterade inga dissidenter inne i Syrien några medel, enligt *Washington Post*.

Många internationella och regionala makter har intresse av utgången av händelserna i Syrien. De kommer oundvikligen att försöka ingripa i processen. Det var – och är – sant för de flesta större progressiva strider överallt i världen. Tyvärr ser några inom vänstern USA:s historia av fientlighet mot Syrien som en anledning att stödja regimen och ställa sig bakom dess vildsinta förtryck.

Men samordning med utländska regeringar kommer att kompromettera upprorets folkliga masskaraktär. Varje parti som är understött av västvärlden kommer att befinna sig i tacksamhetsskuld till sina beskyddare. En sådan utländsk inblandning kommer att öka sannolikheten för sekteristiska motsättningar allt eftersom spänningarna förstärks av de utländska konkurrerande intressena och manövrerandet för inflytande.

SEKTERISM existerar i Syrien – men den ligger inte bakom revolutionen. I själva verket är det regimen som har spelat på sekteristiska sprickor för att hålla sig kvar vid makten i decennier.

Syrien är ett multietniskt och mångreligiöst samhälle. Sunnimuslimer utgör cirka 74 procent av befolkningen, medan minoritets-muslimska grupper som alawiter och druser utgör ytterligare 16 procent. Cirka 10 procent av befolkningen är kristna. Och medan 90 procent av befolkningen är araber, utgör kurderna, armenierna och andra grupper omkring 10 procent av befolkningen.

Sedan kuppen 1970 som förde Hafez al-Assad till makten, har alawit-samfundet, en utlöpare av shiislam, dominerat nyckelposterna i den syriska regeringen och de väpnade styrkorna.

Regimen framställer sig som försvarare av alawiter, kristna, druser och andra mot en sunnitisk majoritet, vilken enligt regeringen strävar efter att införa islamistiskt styre över resten av befolkningen.

Därför används varje utmaning mot regimen cyniskt för att dra in minoriteterna under regimen vingar, och för att motivera våldsamt brutala åtgärder. Men verkligheten är att minoriteterna i praktiken har hållits som gisslan av regimen och inte klarat sig bättre än några andra syrier under Baathpartiets styre.

Men regimen har också främjat uppkomsten av en sunnitisk medelklass i syfte att bredda sin sociala bas. Redan på 1980-talet insåg Bashar al-Assad far, Hafez, behovet av ett brett stöd utöver de väpnade styrkorna. Han bildade en allians med de stora köpmännen och industrialisterna genom att låta dem verka och göra vinster i Syriens statsplanerade ekonomi. Han gav därför en inflytelserik del av de urbana sunnimuslimerna en andel i systemet.

Som journalisten och historiker Carsten Wieland skrev:

En ledande syrisk oppositionsfigur karaktäriserade de baathistiska-islamistiska relationerna på följande vis: ”Vi får statsmakten, ni får samhället.” Inte nog med att detta arrangemang undanröjde ett inhemskt hot, det kan presenteras för väst som bevis för att Syrien skulle bli islamistiskt om baathisterna skulle förlora staten. Under sin konfrontation med USA i mitten av 2000-talet, underlättade Syrien islamistiska militänters passage in i Irak i syfte att försvaga den amerikanska okupationen och även delta i föregripande självförsvar.

Individer och grupper som drivs av sekterism har föga dragningskraft på den vanliga befolkningen i Syrien. Ändå målar Assad-regimen oppositionen i sekteristiska färger för att skrämja minoritetsgrupperna alawiter, kristna och druser bort från den sunnitiska majoriteten – och för att krossa revolutionen.

Men även om de högsta positionerna i regimen och säkerhetsstyrkorna domineras av alawiter är det felaktigt att identifiera den syriska härskande klassen med alawit-sekten. Assads säkerhet vilar inte på inte den vanliga armén, utan på militära elitenheter som står under befäl av nära familjemedlemmar.

Alawit-intellektuella och aktivister har också varit några av de mest högljudda regimkritikerna. Från Hafez al-Assads dagar, har en betydande andel av de alawitiska oppositionsmedlemmarna fängslats och förföljts.

Dessutom är den härskande klassen i dag mindre beroende av dessa säkerhetsband än ett nät av privatkapitalistiska relationer som också i allt högre utsträckning involverat sunnitiska företagare.

Under 1990-talet uppmuntrades allt fler privata investeringar och skatterna reducerades för affärsvinster. Under 2002 och framåt genomfördes mera aggressivt nyliberala reformer, som hävde priskontrollen på råvaror, avskaffade subventioner på vissa dagligvaror och avlägsnade tullhinder.

Föga förvånande kunde figurer nära familjen Assad – som Rami Makhlouf, presidentens kusin, som äger Syriens största telefonbolag, Syriatel – berika sig själva enormt eftersom mer och mer av ekonomin öppnades för den privata sektorn.

Som Anthony Sadid rapporterade i *New York Times*:

nästlade sig [Makhlouf] in i ekonomins mest lukrativa branscher – fastigheter, transporter, bank-, försäkrings-, bygg-och turism – och hans intressen sträcker sig från ett femstjärnigt hotell i Damaskus till taxfree-butiker på flygplatser och gränsen. Han är vice ordförande och har, säger syriska analytiker, den verkliga makten i Cham Holding, som bildades 2007 med 73 investerare och 360 miljoner dollar i vad som kändes ett försök att tjudra rika sunni-affärsmän till regeringen.

Det har faktiskt fått i uppdrag att renovera Syriens åldrande infrastruktur, och attraherar arabiskt kapital i ett annat nätverk för att stödja Assads styre.

Den verkliga faran är inte att revolutionen kommer att röra sig i en sekteristisk riktning, utan att regimen kommer att pressa på aggressivt för sekteristiskt våld i ett desperat försök att hålla sig kvar vid makten. Det är väl känt att Assad-regimen underblåst det sekteristiska våldet genom att gynna vissa sunnitiska grupper och individer som har utfört attacker i Irak och Libanon – men bara så länge som denna verksamhet utfördes utomlands och sammanföll med regimen's intressen.

Rädslan bland syrierna för ett sekteristiskt krig är mycket verklig. För att vinna resten av den syriska befolkningen på sin sida måste oppositionen vara mycket tydlig i sin hållning mot sekterism. Den måste förklara att de flesta alawiter lidit lika mycket som andra syrier under de senaste fyra decennierna, och att de inte bör göras till syndabockar eller hållas ansvariga för brott begångna av Assads diktatur.

För detta behöver folket i Syrien inte vänta på en FN-resolution från FN:s säkerhetsråd. De har skrivit sina egna resolutioner på banderoller över hela landet: ”Vi vill ha frihet”, ”Det syriska folket är ett” och ”Araber, kurder, assyrier, syrianer, vi är alla syrier”.

Översättning: Anders Hagström